

IN MEMORIAM W. A. M. HARZING

Op 22 juli 1978 overleed, bijna 80 jaar oud en tot zijn laatste dag onvermoeibaar actief, de Driebergse beeldhouwer Wim Harzing. Voor de leden van Oud-Utrecht bekend door zijn talrijke publikaties in Maandblad en Jaarboek gedurende de laatste kwart-eeuw, soms in directe samenhang met excursies naar Driebergen-Rijsenburg 1). Ook éérder al kan men zijn naam vinden, maar dan elders - en in artikelen over beeldhouwkunst en liturgie 2). Het zwaartepunt van zijn activiteiten verplaatst zich vandaar naar de lokale geschiedenis, maar beide aspecten van zijn werk tonen toch een duidelijke relatie: er zat in zijn geschiedbeoefening een duidelijk „sculpturaal” element. Hij wilde de objecten die hij historisch van belang vond ook gaaf aan zijn medemensen laten zien. Daarom heeft hij zulk een groot aandeel gehad in het bepleiten van de restauraties van de belangrijkste monumenten van Driebergen-Rijsenburg: Sparrendaal en de kerk van St. Petrus-Banden. Ook bij onderscheidene kleinere zaken bewerkstelligde hij meermalen, met zijn taaie volharding waar je niet omheen kon, een wending ten goede.

Hij was de motor achter de viering en de tentoonstelling „150 jaar Rijsenburg” in 1960 en de oprichter (in het monumentenjaar 1975) van de Stichting „Driebergen-Rijsenburg Vroeger en Nu”.

In zijn historische studies, en ook in zijn 4 boeken, 3) beperkte hij zich volstrekt tot Driebergen-Rijsenburg, in welke laatste plaats hij, lang vóór de samenvoeging der beide gemeenten, op 4 oktober 1898 was geboren. Om zijn artikelen in de oude Maandbladen (toen er nog geen registers op auteurs waren) op te zoeken, hoeft men slechts te kijken bij de trefwoorden Driebergen en Rijsenburg. Alles wat dáármee te maken had, hoe ver het ook mocht zijn, wist hij te voorschijn te brengen!

Baanbrekend werk verrichte hij door al in 1952 in het Jaarboek te wijzen op het belang van kerk en plein te Rijsenburg, op 'n tijdstip waarop de waardering voor de vroege 19e eeuw nog maar uiterst minium was. De pas voltooide restauratie van de kerk heeft bijzonder veel aan hem te danken. Dat hij als eerste na 't gereedkomen van het werk vandaar uit is begraven laat ons een beeld van afronding na van dit zo plotseling afgebroken zeer actieve en inspirerende leven.

C. L. Temminck Groll

Van Harzings werk als beeldhouwer, aanvankelijk vooral religieus, later, bij de veranderingen in het kerkelijk klimaat, ook meer profaan van aard, hebben enkele jaren geleden, op een overzichtstentoonstelling in „Sparrendaal”, velen verrast kennis genomen. Zijn belangstelling beperkte zich echter niet tot kunst en historie, ook het bredere terrein van kerk en samenleving boeide hem en op aanstekelijke wijze kon hij anderen daarvoor proberen te interesseren. Een vriendelijk, argeloos man zo op het oog, maar strijdvast en vasthoudend als het nodig was; een gelovig man, gelovend ook in de goede eigenschappen van zijn medemensen. Zo was Wim Harzing in de ogen van iemand die hem lang gekend heeft.

J. W. C. van Campen

Noten:

- 1) Jaarboek Oud Utrecht 1952, p. 117, *Ontstaan en weder-
varen van kerk en parochie Rijsenburg* en 1967, p. 75, *De
riddermatige hofstede en ambachtsheerlijkheid Rijsen-
burg*.
Maandblad Oud Utrecht 1953, p. 60; 1960, p. 67; 1961,
p. 115 (opgravingen Sparrendaal); 1962, p. 15 (v.
Berck); 1963, p. 13 (station Driebergen-Zeist); 1964, p.
33 (Sparrendaal) en p. 151 (Schippershuis); 1967, p. 63
(kasteel Rijsenburg); 1971, p. 55 (Rijsenburg kousenfa-
briek); 1973, p. 66 en 1975, p. 44 (Kerkplein).
Voorts: Gildeboek 1955, p. 89 en Bulletin Kon. Ned.
Oudh. Bond 1964, kol. 107, *De Buitenplaats Sparrendaal
te Driebergen*.
- 2) Over Wim Harzing: Gildeboek 1922-23, p. 23; 1928 p.
59 en 1942 p. 17. Opgang 1927, p. 490 (altaar St. Tho-
maskerk Amsterdam) en R.K. Bouwblad 1936-37, p.
393. Door Wim Harzing; Tijdschrift Liturgie 1937, p. 85;
Gildeboek 1950, p. 48 (beelden in devotiekapellen).
- 3) *Hoe Rijsenburg ontstond en groeide, 1960*.
Kent u ze nog... de Driebergenaren en Rijsenburgers,
Zaltbommel 1972
*Driebergen en Rijsenburg, hoe zij ontstonden en groe-
den*, Driebergen-Rijsenburg 1973.
Driebergen-Rijsenburg in oude ansichten, Zaltbommel
1976